

כ"ד ניסן, תשע"ד, 24.4.2014

גיליון מס' 405

פרשת קדושים

קדושים תהיו – מהו הרצפט?

מאת הרב מאיר נהוראי, משואות יצחק

כיצד הופכים לקדושים בעולם של חולין?

הפרשה פותחת בתביעה מיוחדת הדורשת מאיתנו להיות קדושים. וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (ויקרא י"ט, א-ב). הפניה היא לכל ישראל וכדברי רש"י 'פרשה זו נאמרה בהקהל' משום ש'רוב גופי תורה תלויין בה'. אולם דווקא התביעה הראשונית מהעם – 'קדושים תהיו' מרתיעה ומאימת. בעוד שמשימות מוגדרות ומדודות ניתנות לביצוע, הרי שהמשימה להיות קדוש קשה דווקא משום שאינה מוגדרת. מה פשרה של דרישה זו? כיצד ניתן להשיג את מדרגת הקדושה - 'קדושים תהיו'?

רש"י במקום כותב: 'הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה'. לדעת רש"י, התביעה המרכזית היא פרישות מאיסורי עריות. לדעתו, דרישה זו נובעת מהסמיכות לנושא 'גלוי עריות' שחותם את הפרשה הקודמת – פרשת אחרי מות.

הרמב"ן מצטט את רש"י ומציג פרשנות אחרת: 'והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, א"כ ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזימת אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה'. לדעת הרמב"ן, אדם נדרש לריסון מהתאוות החומריות. החידוש בדבריו של הרמב"ן הוא שהתורה מצפה מאתנו לרסן את עצמנו גם במה שמותר לנו. כאשר אדם מצמצם את הנאותיו ותאוותיו הרי הוא פנוי לדבוק בהקב"ה.

הדרישה להיות קדוש מציבה בפנינו אתגר גדול. אנו נדרשים לרסן את עצמנו מתוך משמעת עצמית. התורה אינה קובעת עבורנו את המסגרת, המשימה מוטלת במלואה על האדם. אם נקיים את כל התורה כולה, ונשמור על האיסורים, אבל לא נדע את גבולות התאווה והחמדנות הרי, שאנו עלולים למצוא את עצמנו בקטגוריה שלילית בבחינת 'נבל ברשות התורה' - 'מותר אבל מסריח'.

התורה מלמדת אותנו שלא הכל מוגדר בחוק, ושלא ניתן לדרוש מכולם אותה דרישה. הריסון מתאוות חומריות צריך לנבוע מתוך בחירה אישית. חז"ל נסחו דרישה זו בלשון קצרה וקולעת: 'קדש עצמך במותר לך'. התורה נתנה

לנו כאן את האתגר לחנך את עצמנו. זהו האתגר שאינו קיים רק בהנאות ותאוות, אלא גם בנושאים חברתיים וכלכליים. התורה פונה לחברה ולקהילה בצו 'ועשית הישר והטוב', צו שאינו מוגדר דיו וגבולותיו אינם ברורים, וכבר הטיב לנסח את הדברים המגיד משנה בסוף הלכות שכנים:

"עניין דין בן המצר [אחת מהלכות שכנים] הוא: שתורתנו התמימה נתנה בתקון מדות האדם ובהנהגתו בעולם כללים באמירת 'קדושים תהיו' והכוונה כמו שאמרו ז"ל קדש עצמך במותר לך, שלא יהא שטוף אחר התאוות. וכן אמרה: 'ועשית הישר והטוב' והכוונה שיתנהג בהנהגה טובה וישרה עם בני אדם ולא היה מן הראוי בכל זה לצוות פרטים לפי שמצות התורה הם בכל עת ובכל זמן ובכל ענין ובהכרח חייב לעשות כן. ומדות האדם והנהגתו מתחלפת לפי הזמן והאישים".

פעמים שהשאפתנות יכולה לפרוץ את גבולות הטעם הטוב. קשיים רבים אורבים לאדם והיכולת שלו לריסון היא מוגבלת. התורה לא קבעה לנו את הגבולות אנו נתבעים לעמול על כך במהלך החיים. למצוא את האיזון הנכון בין הנפש לגוף בין הריסון לשאפתנות, בין הדאגה הפרטית לתרומה הציבורית.

נקודה זו משמעותית גם לדרך חינוך. כהורים אנו מורגלים להציב גבולות ברורים לילדים וזה טוב וחשוב. אבל במקביל אנו צריכים גם לחנך למשמעת עצמית. יש צורך לקבוע יעדים, ולאפשר לילדים לבצע את המשימה בכוחות עצמם. מדובר בדרך שהיא מסוכנת יותר, אבל היא מאפשרת לילד לקבל חינוך מורכב ובוגר. לחנך לגבולות אבל להציב יעד – 'קדושים תהיו' ולאפשר להם עצמאות מסוימת בהשגת המטרה.

הרב מאיר נהוראי הוא רב משואות יצחק.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בעורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בעורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il